

In het Dairy Breeding Center in Wirdum brengt CRV de beste vrouwelijke dieren bij elkaar om embryo's te produceren voor het fokprogramma. In een drieluik neemt Veeteelt een kijkje in de keuken. In het laatste deel: een kennismaking met de donoren.

deel 1 juli 1/2 2017
 deel 2 augustus 2
deel 3 september 1

het gebouw
 embryoproductie
koefamilies

Alleen de allerbeste promovieren tot **embryodonor**

Ze leveren driekwart van de stieren die CRV jaarlijks opfokt. Maar wie zijn eigenlijk die beste vrouwelijke dieren die het Dairy Breeding Center in Wirdum bevolken? Marcel Fox, coördinator van het Delta-programma, laat Veeteelt kennismaken met de donoren.

TEKST INGE VAN DRIE

Delta Elleen, Delta Pipa en Delta Josey. Nu zijn ze nog jong en een tikje anoniem. Maar met een beetje geluk zijn deze donoren op het Dairy Breeding Center in Wirdum straks de moeders van populaire stieren. Voor Marcel Fox, foktechnisch specialist bij CRV, kennen de afstammingen van het genoemde drietal weinig geheimen. Als coördinator van het Delta-programma bepaalt hij welke 150 dieren jaarlijks naar Wirdum mogen om te promovieren tot embryodonor. De CRV-index speelt een belangrijke rol bij de selectie van die donoren. 'Die index lijkt op de NVI, maar ook kenmerken als klauwgezondheid, kruisligging, melksnelheid en ketose nemen we daarin mee.' Ook let Fox scherp op de verwantschap van de donoren met de populatie. 'Dieren met een lage verwantschap

mogen iets lager scoren voor de CRV-index, want we willen ook graag donoren met een alternatieve bloedvoering.'

Een kwart roodbont

Zo lopen er in Wirdum diverse dochters van Delta Topgear, een Malkizoon uit een Soleromoeder. 'Dat is een mooi voorbeeld van een stier met een outcross afstamming. Zijn dochters benutten we daarom graag', geeft Fox aan. Ook stieren als Finder, Concert, Paragon en Final zijn in Wirdum goed vertegenwoordigd door dochters (tabel 1). Bij de roodbont- en roodfactordieren duikt Finder ook relatief veel op als vader, net als Bolt rf, Armada en Laurent rf P. Maar de rij vaderdieren in Wirdum is veel langer. 'We houden de lijst met vaderdieren

Dannodochter Danno Ebony 2 is de moeder van de jonge stier Zandenburg Fury (v. Balu) met 354 NVI en van donor Zandenburg Genuity Ebony met 335 NVI

G-Forcedochter Delta Rora is de moeder van de jonge stiervader Delta Treasure (v. Finder) en zijn volle zus Delta Reisa (v. Finder) met 386 NVI

	vader	moedersvader
vaders zwartbont		
Bouw Finder	Balisto	Epic
Delta Topgear	Malki	Solero
Delta Concert	Crescendo	G-Force
Beerzedal Paragon	Rocky	Jeeves
moedersvaders zwartbont		
De-Su 11236 Balisto	Bookem	Watson
Delta G-Force	Man-O-Man	Jordan
Delta Bookem Danno	Bookem	Bolton
Delta Atlantic	Ramos	O Man
vaders roodbont/roodfactor		
Bouw Finder	Balisto	Epic
Molenkamp Bolt rf	Bookem	Spencer
Huntje Holstein Armada rf	Balisto	Mr Savage
Mars Laurent rf P	Label P	Snowman
moedersvaders roodbont/roodfactor		
Delta Atlantic	Ramos	O Man
Batenburg G. Stellando	Fidelity	O Man
Molenkamp Bolt rf	Bookem	Spencer

Tabel 1 – Meest voorkomende vaders en moedersvaders van donoren

bewust breed', stelt Fox. 'Zo zetten we bij zwartbont ook een aantal donoren in van VH Bube Bernell, een Bubezoon uit een Salomonmoeder. En bij roodbont is Het Meer Livingston, een roodfactor Malcolmzoon uit een Mogulmoeder, een goed voorbeeld van die spreiding.'

De verhouding tussen zwartbont en roodbont in Wirdum is ongeveer driekwart zwartbont en een kwart roodbont. Al betekent dat niet per se dat er een kwart van de dieren op het Dairy Breeding Center roodbont is, verduidelijkt Fox. 'We werken ook veel met roodfactorieren. Je kunt wel zeggen dat een kwart van de combinaties die gemaakt worden in Wirdum kans geeft op een roodbont kalf. Bij vijftien procent van de combinaties is er kans op een hoornloos kalf.'

Het genetisch niveau van de donoren in Wirdum is hoog, laat Fox zien. Zo scoren de dit jaar aangevoerde dieren in Wirdum gemiddeld 358 punten voor de CRV-index. En de landelijke top 20 NVI van vrouwelijke dieren bevat zestien dieren uit het

Chaneldochter Delta Teuntje is de moeder van de op een na meestgebruikte roodbontstier Delta Ticket (v. Colorado) met 238 NVI en van donor Delta Thilda rf (v. Amigo) met 323 NVI

satellietprogramma van CRV. Een aantal daarvan staat al in Wirdum, de overige staan nog op de satellietbedrijven. Dat neemt niet weg dat CRV jaarlijks ook zo'n twintig vrouwelijke dieren aankoopt bij fokkers in heel Europa. 'We hebben een open programma en gaan voor de allerbeste. Op deze manier krijgen we ook weer nieuwe koefamilies binnen.' Zo investeerde CRV onder meer in de voor NVI hoogst scorende dochter van Genuity uit Danno Ebony 2 van de familie Sommers.

Snelle generatiewisseling

Welke koefamilies hebben veel invloed in Wirdum? Impulsdochter Pietje 52 rf duikt regelmatig op in de stambomen. Bijvoorbeeld bij de genetisch identieke Delta Papi en Delta Pipa. De twee hoornloze Laurentdochteren met de roodfactor, die afkomstig zijn uit een gesplitst embryo, scoren 396 NVI. Hun Malcolmmoeder is een kleindochter van Pietje 52. Ook nazaten van onder meer Etazon Renate, Bouw Goldwyn Femmy, de Apina Nadja's, de Biesheuvel Javina's en de Elagaaster Jankes bevolken de stallen in Wirdum. 'Maar de snelheid in generatiewisseling maakt het lastig om aan te geven welke koefamilies een grote rol spelen', vindt Fox. 'De bekende stammoeders zijn vaak alweer naar de achtergrond verdwenen.'

Die snelheid is sowieso belangrijk in het fokprogramma, geeft Fox aan. De lijst met stieren die hij inzet voor ivp-sessies, verandert bijvoorbeeld regelmatig. 'Er komen nu bijvoorbeeld drie veelbelovende jonge stieren uit quarantaine die volgende week gaan dekken. Die kunnen we dan meteen inzetten als stiervader.' Want om de vaart erin te houden maken de et-specialisten bij ivp-sessies vaak gebruik van vers sperma. 'Vers sperma hoeft niet eerst in quarantaine. Bovendien is het eerste sperma van stieren vaak niet geschikt om in te vriezen. Dat scheelt zo een paar maanden', vertelt Fox. 'De eerste Esperantokalveren worden daardoor in september al geboren. En de eerste Finderzonen zijn nu al volop aan het dekken.'

Delta Treasure (Finder x G-Force) is zo'n jonge stier die Fox nu al inzet als stiervader. Maar ook Delta Lustrum (Topgear x Let it Snow), Skalsumer Pirate (Jetset x Danno) en Delta Sunfit P (Finder x Atlantic) krijgen binnenkort kansen als stiervader.

Leeftijd stiervader geen criterium

Ook bij de stiervaders let Fox op variatie. Zo zette hij onder meer Delta Inductor (Biathlon x Massey) veelvuldig in, net als de Reflectorzonen Double W Ranger en Delta Leonardo. 'Mogul hebben we in Nederland nauwelijks gebruikt, omdat hij qua eiwit en vruchtbaarheid niet zo goed past. Maar zijn zoon Reflector scoort op die punten wel goed en die hebben we daarom wel gebruikt.'

Bij roodbont benut Fox onder meer Wilder Smiley rf, Delta Jetski, Delta Goal en De Vrendt Handy P als stiervader. Dat zijn veelal jonge stieren, maar leeftijd is geen criterium bij de selectie van stiervaders, benadrukt Fox. 'Het niveau van de stier en de verwantschapsgraad: dat telt. Bij roodbont zetten we nu bijvoorbeeld de dochtergeteste stieren Apina Malcolm en Swissbec Brekem in als stiervader.'

De selectie vindt weliswaar plaats op basis van fokwaarden, maar Fox is regelmatig in Wirdum om de donoren in levenden lijve te aanschouwen. 'En dan zijn er gelukkig heel veel pinken waar ik enthousiast van word.'

Zoals van de eerdergenoemde Delta Josey. Afkomstig uit de Javinafamilie, met in de vaderlijn achtereenvolgens Reflector, Balisto en Gofast en voorzien van een score van 378 NVI en 115 voor exterieur. 'Van haar krijgen we binnenkort de eerste Esperantokalveren. Zij is toch wel een van mijn favorieten.' |